

Ya - en av bröderna Skoglund

Magnusson möter: Karl-Evert Ya Skoglund

Det är svensk högsommar. Sill och nubbe på altanen, jordgubbar, tjejer med blommor i håret, minigolf och en temperatur som vi alla längtade efter förra året när vi stod och gallrade i grönsakslandet med vadarstövlar på fötterna. Det grönskar i trädgårdarna och de idylliska husen är av trä och det doftar målarfärg, syrébuske och nygrillad fläskkarré och allting är så svenskt och det känns som att vara i Dalarna.

Men jag befinner mig på Listuddens koloniområde ungefär 5–6 Christer Fursth-frisparkar från Skarpnäcks tunnelbana och jag ska träffa Karl-Evert Ya Skoglund, den legendariske Hammarbyinnern som flydde storstan och blev bensinstationsföreståndare i Skövde, nu sextioett år gammal men fortfarande still going strong trots ett värkande knä.

Ya är på Stockholmsbesök och har lånat en kolonistuga av en släkting och när jag anländer är det släktträff och storebrorsan Jojje berättar för mig att Lennart var två år gammal när han följde med bak på cykeln till Jojjes fotbollsträning i Nacka. Men det var Ya det här skulle handla om. Född 1938 på den klasiska adressen Katarina Bangata 42 i Stockholm.

– Ja, säger Ya, vi bodde fem personer på tjugonio kvadrat, farsan Josef jobbade på gatukontoret och morsan var hemmafru. Det var fattigt men på något sätt fixade det sig alltid. Fotbollen fanns i familjen, båda storebröderna lirade i Hammarby och det föll sig naturligt att jag började i klubben som 10-åring.

Karl-Evert Skoglund

Forward

Född: 380121

Moderklubb: Hammarby IF

Övriga klubbar: IFK Skövde, IFK Hjo

I A-truppen: 1956–65

A-landskamper: 1

Allsvenska matcher: 132, 43 mål

Vi höll till i "Gropen" i hörnet Ringvägen–Södermannagatan eller nere på Kanalplan. När jag var liten kunde jag inte säga Karl-Evert utan det blev Ya, därav smeknamnet.

Allsvensk debut

Ya utvecklades snabbt och redan som 18-åring var det dags för allsvensk debut.

– Vi mötte Norrby på gamla Josse och jag lirade högerytter, jag vill minnas att vi torskade med 2–1. Ungefär samtidigt gjorde Lars-Åke Lare Persson och Janne Holmberg debut, Larsa Johansson kom från Älgarna och tillsammans var vi den nya generationen Hammarbyspelare.

Lare hade en framgångrik karriär som stopper, Janne Holmberg blev sedermera tränare i Hammarby och Larsa Johansson blev fruktad målskytt men var tvungen att lägga av endast 26 år gammal på grund av problem med fötterna.

Redan som 19-åring fick Ya ett proffsförslag.

– Det var den Italienska klubben Lanerossi som var på mig, men jag låg i lumpen och morsan tyckte jag var för ung för att sticka så det blev inget.

Ya blev tidigt jämförd med sin berömda bror och tidningarna skrev om "Lill-Nacka".

– Jo, visst var det så, men det var ingenting som störde mig. Jag visste vad jag kunde och det räckte för mig. Och så var jag givetvis stolt och glad över Lennarts framgångar.

Säsongen 57–58 blev extra lång på grund av omläggning av seriesystemet och VM. Det blev 33 matcher i stället för 22 och Hammarby var överlägsna i Svealandstvåan.

– Vi, hade en ruggig kedja, fortsätter Ya, Råttan Bohman var vänsterytter, jag själv gick vänsterinner, Rune Larsson var center, Berndt Westerlund högerinner och Acke Ericsson högerytter. Det är nog den bästa kedja jag lirar i, Rune gjorde 41 mål vilket är Hammarbyrekord för en säsong. I kvalet mötte vi Skellefteå och fick 0–0 däruppe. På Råsunda vann vi ganska enkelt med 6–2 och gick upp i allsvenskan.

Det blev en bra comeback i allsvenskan, laget var lovande och framförallt fysiskt rustat.

– Ja, Folke Adamsson drev på oss, vi kutade långa sträckor med varandra på axlarna och blev väldigt starka. Vi drog mycket folk också, mot ÖIS på Råsunda kom det över 32 000.

Ya gjorde några bra allsvenska år i den tigerrandiga tröjan, han hade ett bra skott, en skaplig teknik och var ganska stor och stark. Bland annat minns Ya den klassiska matchen mot IFK Göteborg 1961.

– Vi låg under med 0–3 efter en halvtimme och var då ute ur allsvenskan. Men vi lyckades kvittera och AIK åkte ur istället. Jag gjorde en balja och Larsa två, gissa om det var skönt. Men det var så, man visste aldrig var man hade Hammarby, vi kunde slå vilket gäng som helst, men också förlora mot vilket som helst. (Känns det igen? Art förf anm).

Derbyminnen finns det också förstås.

– Jag minns när vi slog AIK med 3–2 1960, det var en av mina bästa matcher, ett annat derby jag inte glömmet var när jag gjorde första målet förbi Arne Lundqvist i AIK-målet. Jag var nära att göra ett till men blev tacklad av Bruno Nyberg så att nyckelbenet gick av. Jag fördes till sjukhus och när jag kom dit hade vi förlorat med 2–1.

I samma veva blev det giftermål och en ganska originell bröllopsresa.

– Det kan man säga, garvar Ya, middagen hölls på det som idag heter Strömsborg och efter det stack vi ner till Asta Jernspets på Kanalplan. Vi kallade den trippen för vår bröllopsresa.

Vi hade fixat en lägenhet på Lidingö men det var lite väl långt från Söder så vi flyttade senare till Bandhagen.

Landslagsman

Förbundskaptenen Lennart Nyman hade ett gott öga till Ya, Nyman hade varit lagledare i Hammarby och hade följt Ya på nära håll och till Fjärran Östern-turnén 1962 hade familjen Skoglund fått ytterligare en landslagsman.

– Det var en enorm upplevelse, på någon match

var det uppåt 100 000 åskådare. Inge Persson och Gösta Lundell var med också och det gick bra för alla tre. Jag hade gjort 13 U-kamper och var inte helt grön, senare blev det också några B-landskamper.

Året efter ramlade Hammarby ur allsvenskan och en framgångsrik, med Hammarbymått mätt, epok var över. Men laget satsade på en ettårig sejour i svealandstváan och i maj månad kom Nacka hem.

– Brorsan var i ganska dålig form fysiskt, han hade varit sjuk på hösten 1963, minns Ya och rättar till den gröna Bajenkepsen, men han drog publik och kunde fortfarande slå en macka. Och visst var det jättekul att bilda vänsterflank med sin bror. Vi hade haft ganska bra kontakt under Italienåren, vi hälsade på honom ett antal gånger därnere och kunde konstatera att han var kung. Det gick i alla fall bra under säsongen, vi vann serien och jag kom tvåa med arton baljor i den interna skytteligan efter Berndt Lif. I första kvalmatchen slog vi Sundsvall på Råsunda och Lennart blev utvisad. Conny Klack i Sundsvall provocerade fram ett bråk där Lennart fick skulden. I matchen efter var jag skadad och Lennart avstängd, men det gick vägen i alla fall. Vi slog Öster i Växjö och den allsvenska platsen var klar.

Hammarbys andra brödrapar i allsvenskan

Bröderna Skoglund blev det andra brödrapar som spelat allsvenskt i Hammarby. Åke "Plutten" och Stig Emanuel Andersson hade gjort det 1939–40. Under säsongen 1965 spelade också Berndt och Leif Norberg från Älgarna allsvensk fotboll även om Leif bara gjorde en match. Sen dröjde det till 1970 innan Gunnar och Björn Qvarfordt spelade ihop (dom två sistnämnda paren missade Expressen när man för några år sedan hade en genomgång på alla brödrapar genom tiderna i allsvenskan, skamligt), på 70-talet spelade också förstås de legendariska bröderna Ohlsson och i våra dagar väntar vi på två, eller tre (!), bröder Pacha på plan samtidigt.

Trots Skoglundbröderna åkte Bajen ur 1965, Ya fick en blodpropp i benet och laget började bli ålderstiget. Säsongen 1966 skulle bli den sista för Ya i Bajentröjan.

– Vi vann återigen serien och fick kvala. Kvalmatcherna var otroliga fester och riktiga nervparser. Borta mot Gunnarstorp låg vi under länge innan Berndt Lif kvitterade. Sista matchen i Norrköping mot Holmsund var hemsk. Vi låg under med 0–1 och Svenne Lindberg blev skadad så Inge Persson stod i mål tio minuter. Till slut lyckades Berndt Lif få in

FOTO: HOLLE BYGGM

Karl-Evert och Lennart.

bollen och båda lagen skulle gå upp på ett oavgjort resultat. Det blev mycket fisklir sista kvarten och Lennart höll bollen i mittcirkeln sista halvminuten.

Till Skövde

Inför säsongen 1967 tänkte Ya spela kvar i Hammarby, men efter en flygresa kom han på andra tankar.

– Ja, vi var på väg till Italien när jag började snacka med gamla proffset Arne Selmonsson som spelat i Udinese och Lazio. Han höll till i Skövde och försökte locka mig med ett bra jobb. Jag hade fått anbud förut, Gunnar Gren i GAIS och Wallenbergs IFK Stockholm ville ha både mig och Lennart men då nobbade vi.

Ya gick hem och snackade med Lennart Nyman och förklarade att han tänkte stanna i Hammarby om ett framtidsjobb kunde ordnas fram. Ingenting hände dock från Hammarbys sida och till säsongen 1967 var Ya klar för Skövde. Övergången var dock inte helt problemfri.

– Nej, Hammarby krävde 15 000 för mig, det fanns inga kontrakt på den tiden och det var en väldigt hög summa. Till slut enades man om 10 000 och jag flyttade till Västergötland.

Där hade Uno X Sandberg fixat ett jobb som föreståndare på en bensinmack och fotbollslivet fick en ny start för Ya. Skövde hade ett bra lag med bland

andra Bill Björklund före detta Norrköping och nämnde Selmonsson.

– Jag blev mittfältare i Skövde, vi var ett topplag i tvåan och nosade på kval ett par år innan vi 1970 äntligen vann serien. Vi spelade 1–1 hemma mot Luleå men föll i Sandviken med 0–2. I den avgörande matchen mot Landskrona på Ullevi ledde vi men höll inte ända fram.

Ya började tröttna på elitfotbollen, han jobbade mycket och knät krånglade.

– IFK Hjo hörde av sig och behövde en tränare så jag tog jobbet. Jag var där i fyra år och spelade en del också. Vi vann fyran och det gick ganska skapligt för mig.

Idag lever Ya ett lugnt liv i Skövde och tar ibland en sväng till Göteborg när Hammarby spelar där. Han är också gäst på Söderstadion ibland.

– Jag hoppas komma upp till Örebromatchen och jag ska definitivt försöka komma upp till Bajen Fans hyllning på julafton kl 12.00. Lennart skulle ha fyllt 70 i år och jag tycker er hyllning är fin, avslutar Ya.

När jag vandrar hemåt känner jag mig lyckligare än på länge. Hammarby har veckan innan slagit Norrköping och jag har fått snacka med en av bröderna Skoglund. Dessutom är det högsommar. Kan det bli bättre?

Magnusson